ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4538
Ημερομ. Κατάθεσης: 7/4/2025

ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

07 Απριλίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Υπουργό Εσωτερικών
Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΘΕΜΑ: Διαρροή προσωπικών δεδομένων 2.506.200 γονιών, παιδιών, εργαζομένων και φορέων (ιδιωτικών και δημόσιων) με ευθύνη της ΕΕΤΑΑ και των Υπουργών Εσωτερικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Δεν έχουν τέλος οι «τρύπες κυβερνοασφάλειας» που εντοπίζονται στη φύλαξη προσωπικών δεδομένων σε Μητρώα του Δημοσίου, αποδεικνύοντας ένα μόνιμο έλλειμμα κυβερνοασφάλειας σε όλον το Δημόσιο Τομέα.

Πιο πρόσφατη περίπτωση, μετά από εκείνη της υποκλοπής προσωπικών δεδομένων από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο του ΕΚΠΑ, αυτή της επίθεσης που δέχθηκε το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα της ΕΕΤΑΑ (Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης), νομικού προσώπου εποπτευόμενου από το Υπ. Εσωτερικών, το οποίο διεκπεραιώνει το μεγαλύτερο μέρος των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας του Υπ. Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με πιο εμβληματικό εκείνο της χορήγησης δωρεά vouchers για βρεφονηπιακούς σταθμούς, ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠΑμεΑ.

Η κυβερνοεπίθεση έγινε στο διάστημα 1-5 Μαρτίου 2025 με την εταιρεία να εκδίδει μια λακωνική ανακοίνωση ότι τα πληροφοριακά της συστήματα δεν λειτουργούν μόλις στις 10 Μαρτίου, και μια λίγο πιο εκτενή στις 12 ανακοινώνοντας απλώς τον πιθανό κίνδυνο να έχουν κλαπεί προσωπικά δεδομένα και τις γνωστοποιήσεις της επίθεσης σε διάφορες αρχές, όπως προβλέπει ο νόμος.

Χρειάστηκε να φθάσουμε στις 28 Μαρτίου για να εκδώσει το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ανακοίνωση στην οποία παραδέχεται ότι « κρυπτογραφήθηκαν και ίσως μεταφορτώθηκαν ή υποκλάπηκαν οι βάσεις δεδομένων που υποστηρίζουν τις δράσεις» των vouchers για προσχολική αγωγή και δημιουργική απασχόλησης και των «Νταντάδων της Γειτονιάς».

Το Υπουργείο δήλωσε ότι τα δεδομένα που παραβιάστηκαν αφορούν γονείς ή όσους έχουν τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια παιδιών που δικαιούνται vouchers, νόμιμους εκπροσώπους των Φορέων/Δομών που συμμετέχουν στη δράση (δημόσιων και ιδιωτικών), εργαζόμενους των δομών και φορέων, και τα ίδια τα παιδιά. Αντίστοιχα, από το πρόγραμμα

«Νταντάδες της γειτονιάς» υποκλάπηκαν δεδομένα για γονείς, παιδιά, και τους επιμελητές τους. Και μάλιστα, τα στοιχεία δεν είναι μόνον της παρούσας περιόδου 2024-25, αλλά εκτείνονται και σε βάθος 10ετίας.

Εκείνο που δεν λέει το Υπουργείο είναι ότι η ΕΕΤΤΑ, εδώ και ενάμιση περίπου χρόνο, έχει επιλέξει, για τη διαχείριση αυτή των προγραμμάτων της, λύσεις που θέτουν σε τεράστιο κίνδυνο την ασφάλεια του πληροφοριακού της συστήματος, κίνδυνος ο οποίος επιβεβαιώθηκε, δυστυχώς, με την πρόσφατη αυτή επίθεση.

Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΑΑ επέλεξε, με ευθύνη, τόσο της διοίκησής της όσο και των Υπουργείων Εσωτερικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, να αναθέσει σε μεγάλο αριθμό ιδιωτικών εταιρειών πληροφορικής την οικονομική διαχείριση τμημάτων του προγράμματος, δηλ. την πληρωμή των αξιών των vouchers σε κάθε συνεργαζόμενη δομή, με βάση τις ηλεκτρονικές παρουσίες των ωφελούμενων παιδιών. Και αυτό ενώ έχει αυξήσει κατά πολύ το προσωπικό των οικονομικών της υπηρεσιών οι οποίες μέχρι πριν κάποιους μήνες επιτελούσαν το έργο της οικονομικής διαχείρισης κεντρικά, με μεγάλη αποτελεσματικότητα. Ξέρουμε όμως όλοι ότι, όσο περισσότερα είναι τα σημεία τα οποία έχουν πρόσβαση στα κεντρικά πληροφοριακά συστήματα και όσο περισσότεροι οι εξουσιοδοτημένοι να τα χειρίζονται, τόσο πολλαπλασιάζονται οι κίνδυνοι και τόσο πιο ευάλωτο και τρωτό είναι το σύστημα.

Η ΕΕΤΑΑ δεν δίστασε να προβεί σε αυτές τις απευθείας αναθέσεις κατακερματίζοντας το έργο της οικονομικής διαχείρισης των προγραμμάτων, εφαρμόζοντας πιστά τις κατευθύνσεις της κυβέρνησης για συρρίκνωση του δημόσιου τομέα και παραχώρηση, όλο και μεγαλύτερου χώρου στην ιδιωτική πρωτοβουλία, αδιαφορώντας για τους προφανείς κινδύνους που δημιουργούσε για τους πολίτες που συναλλάσσονται μαζί της υπό οποιαδήποτε ιδιότητα στα προγράμματα αυτά.

Επειδή τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών είναι υψίστης σημασίας για την ασφάλεια και την άσκηση των δικαιωμάτων τους σε όλα τα πεδία της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Επειδή το Δημόσιο έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει, με τα συστήματα όπου συγκεντρώνει τέτοια προσωπικά δεδομένα ότι αυτά δεν θα διαρρεύσουν σε πιθανούς σφετεριστές τους.

Επειδή η υποκλοπή προσωπικών δεδομένων των 2.506.200 πολιτών από την ΕΕΤΑΑ έγινε διότι η εταιρεία κατακερμάτισε σε ιδιωτικές εταιρείες με απευθείας αναθέσεις την οικονομική διαχείριση των προγραμμάτων που διεκπεραιώνει για το Υπ. Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Επειδή είναι φανερό ότι οι υφιστάμενες νομοθετικές και τεχνικές προβλέψεις για την κυβερνοασφάλεια στον δημόσιο τομέα δεν διασφαλίζουν την θωράκιση των συστημάτων και την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, αλλά ούτε και την άμεση αποκατάσταση των πιθανών βλαβών από επιθέσεις,

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

1. Ποιους ειδικούς όρους (και ρήτρες) για την προστασία των προσωπικών δεδομένων περιλαμβάνουν οι συμβάσεις μεταξύ της ΕΕΤΑΑ και ιδιωτικών εταιρειών για την οικονομική διαχείριση των εν λόγω προγραμμάτων και ποιοι παραβιάστηκαν;
2. Σε ποιες ενέργειες έχουν προβεί τα Υπουργεία Εσωτερικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ώστε να διασφαλίσουν τη μη διαπερατότητα του συστήματος σε τυχόν νέες κυβερνοεπιθέσεις;
3. Προτίθενται να επανεξετάσουν την πολιτική ανάθεσης σε ιδιώτες έργων που κανονικά έχει την ευθύνη να φέρει σε πέρας η ΕΕΤΑΑ;
4. Τι προτίθεται να πράξει ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τον εκσυγχρονισμό των θεσμικών και τεχνικών μέσων αποτροπής κυβερνοεπιθέσεων στο δημόσιο τομέα;

Οι υπογράφοντες Βουλευτές

Φωτίου Θεανώ

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τζούφη Μερόπη